

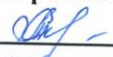

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
КЗ «Преславська гімназія імені
академіка Миколи Державіна»
Приморської міської ради
Приморського району Запорізької
області,
протокол № 09 від 09.06.2020
Голова педагогічної ради
 Т.І.Саввова

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор

КЗ «Преславська гімназія імені
академіка Миколи Державіна»
Приморської міської ради
Приморського району
Запорізької області
 Т.І.Саввова
09.06.2020

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

комунального закладу

“Преславська гімназія імені академіка Миколи Державіна”

Приморської міської ради

Приморського району Запорізької області

на 2020/2021 навчальний рік

(1- 9 класи)

2020 рік

2020 рік

Загальні положення

Освітня програма закладу освіти комунального закладу “Преславська гімназія імені академіка Миколи Державіна ” Приморської міської ради Приморського району Запорізької області (дошкільна освіта, початкова освіта та базова середня освіта) складається з освітньої програми дошкільного підрозділу (додаток до посвітньої програми закладу освіти “Преславська гімназія імені академіка Миколи Державіна ”) та освітньої програми гімназії у складі початкової та базової середньої освіти і розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанов Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» (1-3 класи), від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» (4 клас), від 23 листопада 2011 року №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»(5-9 класи). *(далі – Державний стандарт)*

Освітня програма комунального закладу “Преславська гімназія імені академіка Миколи Державіна” Приморської міської ради Приморського району Запорізької області (початкова освіта, базова середня освіта) *(далі – освітня програма)* окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов’язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти *(далі – Державний стандарт)*.

Мета освітньої програми:

- визначення напрямків діяльності та цільових орієнтирів;
- спрямування спільної роботи колективу школи та громадськості;
- проектування процесу оновлення діяльності школи.

Освітня програма школи як навчально-виховного комплексу ґрунтується на визнаних світом та перевіреному досвідом ключових ідеях української педагогічної думки, базових принципах гуманістичної філософії та здобутках сучасної науки управління. Будучи динамічною моделлю системи взаємовідносин учасників освітнього процесу у єдності з матеріальною основою цих відносин, програма містить бачення та місію школи, загальні та операційні завдання її розвитку, особливості організації тут навчально-виховного процесу, пріоритетні напрямки цього розвитку, його індикатори і критерії результативності обраної стратегії.

Ми цінуємо кожного учня/ученицю школи, дбаючи про:

- ◆ формування його/її життєвих компетентностей;
- ◆ фізичний, особистісний та інтелектуальний розвиток;
- ◆ здатність вільно спілкуватися державною та найпоширенішими іноземними мовами;
- ◆ шанс працювати у майбутньому у сфері бізнесу, дипломатії, військовій сфері, науці, освіті;
- ◆ уміння самостійно вчитися та співпрацювати для досягнення особистих і суспільно значимих цілей.

Ми цінуємо батьків та опікунів здобувачів освіти та вихованців гімназії , дбаючи про:

- ◆ розвиток їхньої компетентності виховника сина/доньки;
- ◆ повну поінформованість щодо успіхів своєї дитини та стану школи;
- ◆ якнайширші можливості кожному долучитися до шкільного виховання, життя шкільної спільноти;
- ◆ прозорість усіх сторін діяльності навчального закладу та прийнятих адміністрацією рішень.

Ми цінуємо педагогічних працівників та технічний персонал гімназії , дбаючи про:

- ◆ соціальний престиж та розвиток професійної компетентності кожного;
- ◆ повну поінформованість щодо стану школи, планів та результатів її розвитку;
- ◆ можливості участі у формуванні політики школи та оцінюванні персонального внеску кожного у розвиток навчального закладу;
- ◆ взаємодію та взаємопідтримку у освітньому процесі, ефективність спільно прийнятих управлінських рішень.

Структура освітньої програми (розділи):

1. Призначення школи та засіб його реалізації.
  2. Модель випускника школи.
  3. Цілі та задачі освітнього процесу.
  4. Навчальний план.
  5. Організація корекційно-розвивальної роботи для учнів з особливими освітніми потребами.
  6. Використання педагогічних технологій.
  7. Реалізація освітньої програми.
  8. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми
- Додатки.

Розділ 1. Призначення школи та засіб його реалізації

Призначення закладу:

Реалізація права дитини на здобуття дошкільної, початкової освіти та базової середньої освіти, її фізичний, розумовий і духовний розвиток, соціальну адаптацію та готовність продовжувати освіту на подальших етапах.

Основним засобом реалізації призначення закладу освіти є здійснення освітньої діяльності відповідно до Типових освітніх програм трьох ступенів освіти:

- дошкільна освіта;
- початкова загальна освіта;
- базава загальна середня освіта.

Реалізація призначення закладу здійснюється через забезпечення в освітній діяльності таких принципів:

- гуманізм як норма поваги до особистості та основа побудови партнерського спілкування з дитиною;
- інтеграційні засади побудови та організації освітнього процесу;
- визнання самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості;
- створення сприятливих умов для формування і розвитку у дитини пізнавальних, психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі, конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує;
- урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини.

Місія комунального закладу “Преславська гімназія імені академіка Миколи Державіна ” Приморської міської ради Приморського району Запорізької області – спільною працею дорослих членів шкільної громади навчити дітей:

- вільно комунікувати, використовуючи свої знання державної, мови національної меншини (болгарська) та іноземних мов (англійської та інших);
- самостійно вчитися, досконало володіючи загальними інтелектуальними вміннями та інформаційною культурою, зокрема, навичками читання, роботи з цифровими носіями і самоуправління своєю діяльністю;
- успішно співпрацювати, спираючись на глибоке розуміння соціальних кодів поведінки та звичаїв, що є загальноприйнятими у різних суспільствах та середовищах, вміння доступно виражати свої та толерантно сприймати чужі думки, співпереживати, знаходити компроміси, бути чесним та впевненим у собі;

- цінувати і оберігати життя, відчувши у школі його смак, розвинувши критичне мислення, набувши імунітету до технологій маніпулювання свідомістю та здатності, будучи конкурентоспроможним/ою у глобальному вимірі, жити у гармонії з собою, природою, іншими людьми.

Освіта в нашому закладі буде зосереджуватись на дитині, а не на академічних знаннях, для цього вчитель підтримуватиме і розвиватиме потенціал кожного учня. Відповідно до цього, на уроках діти не стільки готуватимуться до далекого майбутнього життя, а житимуть ним зараз, тобто навчання має бути максимально наближеним до умов сучасного швидкоплинного життя.

Призначення кожного рівня освіти визначається Законом України «Про повну загальну середню освіту», Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти. Відповідно до Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається, як правило, з шести років.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Основним засобом реалізації призначення є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм.

Додатковими, специфічними для Комунального закладу “Преславська гімназія імені академіка Миколи Державіна” засоби реалізації свого призначення є :

- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;

- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності;
- поглиблене вивчення окремих предметів;
- інклюзивні класи ;
- вивчається болгарська мова в 1-9 класах як обов'язковий предмет.

Освітні програми, які реалізовані в закладі освіти , спрямовані на:

- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;

- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави.

Освітня програма дошкільного підрозділу

Освітня програма дошкільної ланки розроблена на виконання законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базового компонента дошкільної освіти. Зміст програми визначається Базовим компонентом дошкільної освіти. Освітня робота здійснюється за освітніми програмами «Я у Світі» (ранній вік, молодші та середні групи) та «Впевнений старт» (у старших групах). Завдання освітніх ліній Базового компонента реалізуються на основі блочно-тематичного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній БКДО у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу. Особливістю освітньої діяльності у дошкільній ланці є застосування технології складання інтелектуальних карт як інструмента планування освітнього процесу на засадах інтеграції, методу навчально-пізнавальної діяльності, інструмента методичної та управлінської діяльності. Основними формами організованої освітньої діяльності дошкільників є щоденні інтегровані заняття, підгрупові предметні заняття, індивідуально-групові заняття різної пізнавальної та продуктивної спрямованості залежно від віку дітей; гурткова робота, організовані ігри різних видів, спостереження, прогулянки, дослідно-експериментальна, художньо-продуктивна, театралізована діяльність. Зайнятість дітей за цими формами рівномірно розподіляється протягом їх перебування в закладі з урахуванням віку, працездатності в різний час, можливості поєднання з іншими видами діяльності відповідно до завдань освітнього процесу. Цілісне бачення та структура тематичних циклів, за якими будується освітній процес, відображаються у плануванні за принципом методичного конструктора.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довірливості поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діялісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання — фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Складовою освітньої програми є система занять з болгарської мови, яка реалізується як гурткова робота, починаючи з молодшої групи. На запити і за кошти батьків можуть вводитися гурткові заняття.

Освітня програма дошкільного підрозділу передбачає досягнення вихованцями на кінець дошкільного віку дошкільної зрілості та сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах шкільного навчання.

Освітня програма початкової школи

Освітня програма початкової школи комунального закладу “Преславська гімназія імені академіка Миколи Державіна ” розроблена на виконання

Закону України «Про освіту» та Державного стандарту початкової освіти.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися українською, болгарською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі засад інтеграції, міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків, використання яких посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування цілісного світогляду. Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

В освітній програмі внесено корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами, які здобувають освіту на індивідуальній формі.

Освітня програма гімназії

Освітня програма базової середньої освіти окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти і складена відповідно до Типової

освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405) з навчанням українською мовою, вивченням мови національної меншини.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

В освітній програмі внесено корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами, які здобувають освіту на індивідуальній формі.

Розділ 2. Модель випускника гімназії .

Виходячи із соціального замовлення, потреб учнів, батьків, стратегічною цілю школи є прогнозований образ випускника.

	Модель випускника:	
	<i>початкової школи</i>	<i>гімназії</i>
Готовність до безупинної освіти	<ol style="list-style-type: none"> 1.Допитливість, пошук додаткової інформації по питанням, що цікавлять. 2.Відповідальне відношення до навчання, прагнення одержувати гарну оцінку за роботу на уроці. 3.Сумлінність у виконанні домашніх завдань 4. Любов до читання. 5.Самостійність у вирішенні пізнавальних задач 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Наявність уявлень про систему безупинної освіти, освітніх послугах навчальних закладів області, України. зарубіжжя. 2. Готовність вибирати сферу освітньої діяльності у відповідності зі своїми здібностями і можливостями. 3.Уміння використовувати теоретичні знання на практиці, у конкретних життєвих ситуаціях. 4.Уміння самостійне ставити перед собою освітні задачі, планувати їхнє рішення, оцінювати результати. 5.Готовність до самоосвіти, використанню довідкової літератури, інших інформаційних джерел.
Професійно-трудова компетентність	<ol style="list-style-type: none"> 1. Позитивне відношення до праці 2. Готовність допомагати іншим у навчальній та позаурочній діяльності класу. 3. Дбайливе відношення до результатів людської праці. 4.Звичка до самообслуговування, робити все акуратно і красиво. 5.Дотримання правил безпеки при виконанні трудових завдань. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Чіткість уявлень про світ сучасних професій, про свої можливості в оволодінні різними видами професійної діяльності. 2. Правова грамотність з питань праці, професійної діяльності. 3.Інформованість про загальну ситуацію на ринку праці, тенденціях трудової зайнятості. труднощах професійної адаптації спочатку трудової діяльності. 4.Володіння навичками практичної професійної діяльності

		<p>5. Володіння комп'ю - тером, уміння самостійне користатися інформа - ційними джерелами з питань професійного самовизначення.</p>
<p>Суспільно-правова компетентність</p>	<p>1. Знання символіки держави.</p> <p>2. Знання прав і обов'язків учнів.</p> <p>3. Дотримання правил внутрішкільного життя</p> <p>4. Активна участь у справах класу і школи.</p> <p>5. Сумлінність у виконанні доручень у класі.</p>	<p>1. Знання основних положень Конституції України, чіткість уявлень про політичну структуру держави.</p> <p>2. Володіння інформацією про основні політичні партії, що діють у країні, їхніх програмах, позиціях лідерства.</p> <p>3. Знання законів, що регламентують участь громадян у суспільно-політичній діяльності, проведення й участі у виборах.</p> <p>4. Уявлення про основні міжнародні громадські організації, напрямки їхньої діяльності, способах звертання приватних осіб у ці організації.</p> <p>5. Досвід суспільної, організаторської діяльності через участь у роботі виборних органів учнівського самоврядування.</p>
<p>Сімейно-побутова компетентність</p>	<p>1. Наявність уявлень про найближчих родичів, сімейні свята і традиції.</p> <p>2. Участь в обговоренні планів і проблем родини.</p> <p>3. Звичка ділитися подіями особистого і шкільного життя в родині.</p> <p>4. Володіння навичками самообслуговування.</p> <p>5. Виконання постійних доручень у родині.</p>	<p>1. Чіткість уявлень про сутність родини, функціях батьків (соціальні функції сім'ї, фізіолого-гігієнічних основах сімейного життя, труднощах становлення сім'ї).</p> <p>2. Знання естетичних і правових аспектів сімейного життя.</p> <p>3. Контролювати свою поведінку і вчинки у взаєминах з навколишніми.</p> <p>4. Володіння навичками самообслуговування, хазяйновито-побутової, економічної діяльності в сім'ї.</p> <p>5. Активна участь у заходах класу і школи з проблем шлюбу і родини.</p>
<p>Культурно-</p>	<p>1. Здатність помічати прекрасне в</p>	<p>1. Наявність уявлень про вільний час</p>

<p>ДОЗВІЛЄВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ</p>	<p>навколишньому житті.</p> <p>2. Почуття краси і міри у виконанні тієї чи іншої роботи</p> <p>3. Наявність улюблених занять і захоплень.</p> <p>4.Відвідування культурних центрів (бібліотеки, кіно, театр, музеї, виставки й ін..)</p> <p>5.Постійні заняття в школах мистецтв, гуртках, секціях.</p>	<p>як способи розвитку особистості, про творчі і споживчі форми, раціональні способи реалізації дозвілля.</p> <p>2. Інформованість про культурно-дозвілеві можливості навколишн. середовища.</p> <p>3.Володіння навичками ведення діалогу,установлювати контракти з іншими людьми з дотриманням етичних норм спілкування.</p> <p>4.Раціональне використання дозвілля, наявність занять, що сприяють особистісному розвитку.</p> <p>5.Наявність досвіду досягнень у різних видах художньо-естетичної, творчої діяльності.</p>
<p>Особистісно- етична зрілість.</p>	<p>1. Уважне і дбайливе відношення до інших людей (однокласників, вчителів, знайомих).</p> <p>2. Дбайливе відношення до землі, рослинам і тваринам.</p> <p>3. Прагнення зберігати природу в повсякденній життєдіяльності і праці.</p> <p>4. Культурні звички в повсякденнім житті.</p> <p>5.Уміння організувати свій час, керувати собою і своєю поведінкою .</p>	<p>1.Гуманістична спрямованість системи особистісних цінностей і поведінки.</p> <p>2.Усвідомленість ролі людини в перетворенні навколишнього середовища і діяльності по охороні природи.</p> <p>3.Уміння оцінювати явища навколишньої дійсності, свою поведінку й інші люди з морально-гуманістичних позицій, почуття краси і міри.</p> <p>4.Володіння способами самоствердження свого людської гідності, захисту себе культурними способами.</p> <p>5.Наявність необхідної самодисципліни (організованість,терпіння,терпимість) , самоконтролю і самокритичності.</p>
<p>Психолого- фізіологічна компетентність</p>	<p>1.Дотримання правил особистої гігієни, негативне відношення до шкідливих звичок</p> <p>2. Уміння організувати і дотримувати денний режим</p>	<p>1. Наявність уявлень про свої психофізіологічні особливості.</p> <p>2. Володіння способами захисту власного здоров'я (від вірусних і інфекційних захворювань, негативне</p>

	<p>3. Акуратність і охайність</p> <p>4. Регулярність занять фізкультурою і спортом.</p> <p>5. Активна участь у спортивних змаганнях класу і школи.</p>	<p>відношення до шкідливих звичок)</p> <p>3. Збереження і зміцнення здоров'я через заняття фізкультурою і спортом, правильне харчування, дотримання правил гігієни.</p> <p>4. Психологічна готовність керувати своїм емоційним станом і поведінкою в стресових, конфліктних ситуаціях.</p> <p>5. Наявність досвіду особистих досягнень у спортивній діяльності, по корекції свого фізичного стану, зовнішнього вигляду</p>
--	--	--

Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу.

МЕТА діяльності закладу: забезпечення єдиної лінії розвитку особистості дошкільника та школяра на основі акмеологічного супроводу розвитку дитини; формування духовної культури та цілісних світоглядних уявлень у дитини на етапах дошкільного та шкільного дитинства.

Пріоритетні завдання діяльності:

- створення умов для здобуття якісної освіти в умовах дошкільного підрозділу, початкової школи та гімназії;
- формування у дітей основ культури споживання та екологічної свідомості через впровадження ідей освіти для сталого розвитку;
- втілення інклюзивних цінностей через збагачення інклюзивними підходами освітньої практики;
- сприяння формуванню у вихованців та здобувачів освіти лідерських якостей особистості;
- формування світогляду вихованців та здобувачів освіти засобами художнього слова;
- оптимізація взаємодії з батьками;
- модернізація матеріально-технічної бази та програмно-методичного забезпечення закладу .

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

Метою базової середньої освіти є всебічний розвиток умінь і навичок учнів, талантів, здібностей, компетентностей, застосування здобутих знань у практичних ситуаціях, пошук шляхів інтеграції до соціокультурного природного середовища, задоволення фізичних, соціокультурних пізнавальних потреб учнів.

Задачі освітнього процесу :

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, базової загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;

- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

Розділ 4. Навчальний план.

1. Заклад працює за навчальним планом, що складається на основі :

- Закону України «Про загальну середню освіту»;
- Положення про загальноосвітній заклад;
- Типових освітніх програм, затверджених наказами МОН України :
  - *для початкової школи :*
    - *для 1-3 класів* – Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти I ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 21.03.2018 №26 ;
    - *для 4 класу* – Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти I ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №407;
  - *для гімназії :*
    - *для 5-9х класів* – Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №405.

Відповідно до навчальних планів закладу освіти педагогічні працівники самостійно добирають навчальні програми, підручники, затверджені МОН України, а також науково-методичну літературу, навчально-наочні посібники та обладнання, форми, методи і засоби навчання.

2. Заклад загальної середньої освіти варіант Типової освітньої програми вибирає самостійно рішенням педагогічної ради. У 2018 році обрано для освітнього процесу у 1 класі Типову освітню програму закладу загальної середньої освіти, розроблену під керівництвом Шияна Р.П., за якою будуть працювати в 1-3 класах в 2020/2021 навчальному році . Зміст цієї типової освітньої програми має потенціал для формування ключових компетентностей, враховано інтегрований характер компетентності, реалізацію внутрішньопредметних, між предметних зв'язків, раціонально розподілено навчальні години на вивчення окремих предметів за освітніми галузями.

Мовно-літературна освітня галузь в 1-3 класах реалізується через предмет «Українська мова», іншомовна – через предмет «Англійська мова». Освітня галузь «Я досліджую світ» (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальні, технологічна галузі) реалізується не окремими предметами, а інтегрованим курсом «Я досліджую світ», мистецька – представлена предметом «Мистецтво».

Варіативна складова навчального плану 1- 3 класів спрямовується на індивідуальну роботу з учнями, проведення додаткових занять з окремих предметів (див. таблиці у додатку №1).

2. В 5-9 класах заклад обрав Типовий навчальний план з вивченням мови національної меншини- болгарської мови.

3. Навчальний план освітньої програми навчального закладу складений з урахуванням гранично-допустимого навантаження. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів. Предмети інваріантної складової робочого навчального плану, що не мають цілої кількості годин, будуть викладатися протягом навчального плану за розкладом.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 3500 годин/навчальний рік: для 1 класу-805 годин/навчальний рік, для 2 класу – 875 годин/навчальний рік, для 3 класу – 910 годин/навчальний рік, для 4 класу – 910 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів: загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9 класів закладів загальної середньої освіти складає 5967, годин/навчальний рік, а саме: для 5 класу 1085 годин/навчальний рік, для 6 класу – 1155 годин/навчальний рік, для 7 класу – 1207, 5 годин/навчальний рік, для 8 класу – 1260 годин/навчальний рік, для 9 класу – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу (додатки 1-3 до освітньої програми навчального закладу).

4. Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128, а саме:

- при проведенні практичних занять з використанням комп'ютерів (вивчення інформатики) - 6 та 7 класи – діляться на групи, але не менше 8 учнів у групі;

5. Вивчення регіональних курсів буде забезпечене через :

- екологію рідного краю - 5-9 класах
- основи християнської етики – 4 клас.

6. Навчальний план закладу включає інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на вивчення навчальних предметів інваріантної складової, введення спецкурсів, курсів за вибором та факультативів з метою формування у школярів правильного вибору профілю навчання, визначення сфери майбутньої професійної діяльності, усвідомлення своїх переваг з позиції майбутньої діяльності, а саме:

6.1. Спецкурси :

- Екологія рідного краю – 0,5 год – 4-9 класах, на виконання наказу

ОблУОН від 12.05.09р. № 250 «Про впровадження регіональних курсів «Історія рідного краю», «Екологія рідного краю», «Основи православної культури» та з метою формування в учнів цілісного сприйняття світу, уявлень про особливості функціонування природних і антропогенних перетворених екосистем Запорізького краю; активізації пізнавальних інтересів учнів через дослідницьку діяльність, застосування цікавих факторів із життя природи і суспільства рідного краю ;

- Етика – 1 год. в 5 та 6 класах- на виконання листу МОНМС України від 16.05.13 № 1/9-324 «Про вивчення курсів духовно-морального спрямування » та з метою формування духовного світу дітей, духовності як провідної якості особистості ;

- Людина і світ професій – 1 год. в 8 кл. та 0,5 од. в 9 класі - з метою допомоги учням у здійсненні професійного самовизначення у співвіднесенні психолого-індивідуальних особистісних властивостей з вимогами діяльності людини конкурентної ситуації розвитку та завершення курсу в 9 класі;

6.2. Курси за вибором:

- Права дитини – 0,5 год в 4 класі – на задоволення потреб батьків та з метою ознайомлення школярів із правам дитини , що їх гарантує Конвенція ООН, сприяє формуванню правого світогляду учнів, розумінню прав і свобод людини, розвитку ціннісних орієнтирів, ідеалів та переконань. Профілактика правопорушень та шкідливих звичок. Розпочинається вивченням в 1 класі та завершується в 4 класі;

- Родинні фінанси – 1 год в 5 класі - – на задоволення потреб батьків та з метою підвищення рівня фінансової грамотності учнів 5 класу шляхом ознайомлення з основами управління родинними та власними фінансами, формування навичок раціонального використання фінансових ресурсів родини;

- Прикладні фінанси- 0,5 год в 8 класі - – на задоволення потреб батьків та з метою 1 год в 5 класі - – на задоволення потреб батьків та з метою .

6.3. Факультативи:

- Основи християнської етики – 4 клас -1год. – за бажанням батьків вести курс з морально-етичної проблематики та на виконання наказу ОблУОН від 12.05.09р. № 250 «Про впровадження регіональних курсів «Історія рідного краю», «Екологія рідного краю», «Основи православної культури»);

- Російська мова – 1 год. в 6-9 класах – на задоволення бажань батьків з метою практичного засвоєння російської мови як мови міжетнічного спілкування свого населеного пункту в закладі з українською мовою навчання. В 6-9 класах продовження вивчення розпочатого в 5 класі;

- Розв'язуємо прикладні задачі -1 год. в 6 класі- за бажанням учнів та з метою розширення, поглиблення та систематизація знань учнів з метою підвищення рівня та якості шкільної математичної освіти через розвиток її практичного та прикладного спрямування ;

- «Практикум з правопису української мови» -1 год. в 7 класі — на задоволення бажань батьків з метою розвитку комунікативної компетентності, поглиблення, закріплення і систематизації правописних знань з основних розділів української мови; вироблення практичних умінь і навичок, удосконалення власного усного і писемного мовлення, формування орфографічної й пунктуаційної грамотності;

- За лаштунками шкільної математики - 0,5 год. в 7 класі - на задоволення бажань батьків з метою розвитку особистості, з використанням цікавих форм роботи, що дозволяє збільшити відсоток засвоєння матеріалу, оскільки впливає не лише на свідомість учня, а й на його почуття ;

- «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» – 0,5 год. в 8 класі - курс суспільного характеру, з метою формування соціальних і громадянських компетентностей учнів 8-го класу, що передбачає виявлення ними особистої гідності, вмінь і навичок безпечної поведінки та громадянської позиції; вміння свідомо користуватися правами, бажання керувати своїм життям, здійснюючи моральний вибір, розвиваючи власні громадянські якості.

7. Структура навчального року

Відповідно до статті 16 Закону України “Про загальну середню освіту” 2020/2021 н.р. розпочинається 1 вересня святом - День знань - і закінчується не пізніше 1 липня.

Навчальні заняття проводяться за семестровою системою: I семестр - з 02 вересня по 29 грудня, II семестр - з 11 січня по 28 травня .

Упродовж навчального року учні мають канікули: осінні з 24 жовтня по 04 листопада, зимові з 26 грудня по 10 січня, весняні з 20 березня по 28 березня. Всього – 30 днів.

Закінчується навчальний рік проведенням підсумкового оцінювання навчальних досягнень учнів усіх класів та державної підсумкової атестації випускників початкової школи та гімназії.

Навчальні екскурсії та навчальна практика учнів відповідно до рішення педради від 09.06.2020 № 9 не проводяться.

8. Режим роботи закладу п’ятиденний, заняття проводяться в одну зміну. Початок навчальних занять – 8.00.

Тривалість уроків:

1 клас – 35 хвилин;

2 – 4 класи – 40 хвилин;

5 – 11 класи – 45 хвилин.

9. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

9.1. Очікувані результати навчання здобувачів початкової освіти

Вимоги до обов’язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в

житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основою формування ключових компетентностей є досвід здобувачів освіти, їх потреби, які мотивують до навчання, знання та вміння, які формуються в різному освітньому середовищі (школі, родині), різноманітних соціальних ситуаціях і зумовлюють формування ставлення до них.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

9.2. Очікувані результати навчання здобувачів гімназії.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна (українська мова та література, мови та літератури відповідних корінних народів і національних меншин, іншомовна освіта);
- математична;
- природнича;
- технологічна;
- інформатична;
- соціальна і здоров'язбережувальна;
- громадянська та історична;
- мистецька;
- фізкультурна.

Компетентнісний потенціал кожної освітньої галузі забезпечує формування всіх ключових компетентностей.

Для кожної освітньої галузі визначено мету та загальні результати навчання здобувачів освіти в цілому. За ними впорядковано обов'язкові результати навчання здобувачів освіти, які є основою для їх подальшого навчання на наступних рівнях загальної середньої освіти.

Мовно-літературна освітня галузь включає українську мову та літературу, мови та літератури відповідних корінних народів і національних меншин, іншомовну освіту.

Метою вивчення української мови та літератури, мов та літератур відповідних корінних народів і національних меншин є формування комунікативної, читацької та інших ключових компетентностей; розвиток особистості здобувачів освіти засобами різних видів мовленнєвої діяльності; здатності спілкуватися українською мовою, мовами відповідних корінних народів і національних меншин для духовного, культурного і національного самовираження, користуватися ними в особистому і суспільному житті, міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

Здобувач освіти:

- взаємодіє з іншими особами усно, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;
- сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, медіатекстах та використовує її для збагачення свого досвіду;
- висловлює думки, почуття та ставлення, взаємодіє з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримується норм літературної мови;
- досліджує індивідуальне мовлення для власної мовної творчості, спостерігає за мовними явищами, аналізує їх.

Метою іншомовної освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей та задоволення різних життєвих потреб здобувача освіти.

Здобувач освіти:

- сприймає інформацію, висловлену іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, та критично оцінює таку інформацію;
- розуміє прочитані іншомовні тексти різних видів для отримання інформації або емоційного задоволення, використовує прочитану інформацію та критично оцінює її;
- надає інформацію, висловлює думки, почуття та ставлення, взаємодіє з іншими особами усно, письмово та в режимі реального часу, використовуючи іноземну мову.

Метою математичної освітньої галузі є формування математичної та інших ключових компетентностей; розвиток мислення, здатності розпізнавати і моделювати процеси та ситуації з повсякденного життя, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, а також здатності робити усвідомлений вибір.

Здобувач освіти:

- досліджує ситуації і визначає проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;

- моделює процеси і ситуації, розробляє стратегії (плани) дій для розв'язування різноманітних задач;
- критично оцінює дані, процес та результат розв'язання навчальних практичних задач;
- застосовує досвід математичної діяльності для пізнання навколишнього світу.

Метою природничої освітньої галузі є формування компетентностей в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічної та інших ключових компетентностей шляхом опанування знань, умінь і способів діяльності, розвитку здібностей, які забезпечують успішну взаємодію з природою, формування основи наукового світогляду і критичного мислення, становлення відповідальної, безпечної і природоохоронної поведінки здобувачів освіти у навколишньому світі на основі усвідомлення принципів сталого розвитку.

Здобувач освіти:

- відкриває світ природи, набуває досвіду її дослідження, шукає відповіді на запитання, спостерігає за навколишнім світом, експериментує та створює навчальні моделі, виявляє допитливість та отримує радість від пізнання природи;
- опрацьовує та систематизує інформацію природничого змісту, отриману з доступних джерел, та представляє її у різних формах;
- усвідомлює розмаїття природи, взаємозв'язки її об'єктів та явищ, пояснює роль природничих наук і техніки в житті людини, відповідально поводить у навколишньому світі;
- критично оцінює факти, поєднує новий досвід з набутим раніше і творчо його використовує для розв'язування проблем природничого характеру.

Метою технологічної освітньої галузі є формування компетентностей в галузі техніки і технологій та інших ключових компетентностей, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій без заподіяння йому шкоди, до використання технологій для власної самореалізації, культурного і національного самовираження.

Здобувач освіти:

- втілює творчий задум у готовий виріб;
- дбає про власний побут, задоволення власних потреб та потреб тих, хто його оточує;
- ефективно використовує природні матеріали, дбаючи про навколишній світ;
- практикує і творчо застосовує традиційні та сучасні ремесла.

Метою інформаційної освітньої галузі є формування інформаційно-комунікаційної компетентності та інших ключових компетентностей, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій та критичного мислення для розвитку, творчого самовираження, власного та суспільного добробуту, навичок безпечної та етичної діяльності в інформаційному суспільстві.

Здобувач освіти:

- знаходить, подає, перетворює, аналізує, узагальнює та систематизує дані, критично оцінює інформацію для розв'язання життєвих проблем;
- створює інформаційні продукти та програми для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці, за допомогою цифрових пристроїв та без них;
- усвідомлено використовує інформаційні і комунікаційні технології та цифрові пристрої для доступу до інформації, спілкування та співпраці як творець та (або) споживач, а також самостійно опановує нові технології;
- усвідомлює наслідки використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього світу та сталого розвитку, дотримується етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії.

Метою соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі є формування соціальної компетентності та інших ключових компетентностей, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності через особисту ідентифікацію, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших осіб, добробуту та сталого розвитку.

Здобувач освіти:

- дбає про особисте здоров'я і безпеку, реагує на діяльність, яка становить загрозу для життя, здоров'я, добробуту;
- визначає альтернативи, прогнозує наслідки, ухвалює рішення з користю для здоров'я, добробуту, власної безпеки та безпеки інших осіб;
- робить аргументований вибір на користь здорового способу життя, аналізує та оцінює наслідки і ризики;
- виявляє підприємливість та поводить етично для поліпшення здоров'я, безпеки та добробуту.

Метою громадянської та історичної освітньої галузі є формування громадянської та інших компетентностей, власної ідентичності та готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції на засадах демократії, поваги до прав і свобод людини, толерантного ставлення до оточуючих, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів.

Здобувач освіти:

- встановлює зв'язки між подіями, діяльністю людей та її результатами у часі, пояснює значення пам'ятних для себе та інших громадян України дат (подій);
- орієнтується у знайомому соціальному середовищі, долучається до його розвитку, пояснює вплив природи та діяльності людей на нього;
- працює з різними джерелами соціальної та історичної інформації, аналізує зміст джерел, критично оцінює їх;
- узагальнює інформацію з різних джерел, розповідаючи про минуле і сучасне;
- представляє аргументовані судження про відомі факти та історичних осіб, а також про події суспільного життя;
- має розвинуте почуття власної гідності, діє з урахуванням власних прав і

свобод, поважає права і гідність інших осіб, протидіє проявам дискримінації та нерівного ставлення до особистості;

- усвідомлює себе громадянином України, аналізує культурно-історичні основи власної ідентичності, визнає цінність культурного розмаїття;
- дотримується принципів демократичного громадянства, бере активну участь у житті шкільної спільноти, місцевої громади.

Метою мистецької освітньої галузі є формування культурної та інших компетентностей, цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті, поваги до національної та світової мистецької спадщини.

Здобувач освіти:

- виявляє художньо-образне, асоціативне мислення у процесі художньо-творчої діяльності через образотворче, музичне та інші види мистецтва;
- пізнає мистецтво, інтерпретує художні образи, набуваючи емоційно-чуттєвого досвіду, виявляє ціннісне ставлення до мистецтва;
- пізнає себе через художньо-творчу діяльність та мистецтво.

Метою фізкультурної освітньої галузі є формування соціальної та інших ключових компетентностей, стійкої мотивації здобувачів освіти до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, підвищення функціональних можливостей організму, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Здобувач освіти:

- регулярно займається руховою активністю, фізичною культурою та спортом; демонструє рухові вміння та навички та використовує їх у різних життєвих ситуаціях;
- добирає фізичні вправи для підвищення рівня фізичної підготовленості;
- керується правилами безпечної і чесної гри, уміє боротися, вигравати і програвати; усвідомлює значення фізичних вправ для здоров'я, емоційного задоволення, гартування характеру, самовираження та соціальної взаємодії.

Розділ 5. Організація корекційно-розвивальної роботи для учнів з особливими освітніми потребами.

Відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 19) держава створює умови для забезпечення прав і можливостей осіб з особливими освітніми потребами для здобуття ними освіти на всіх рівнях освіти з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

Згідно розпорядчих документів Міністерства освіти і науки України, департаменту освіти і науки Запорзької ОДА, Приморської ОТГ навчальний заклад забезпечує умови для навчання, розвитку, адаптації в соціумі дітей з особливими освітніми потребами. З цією метою в школі **створена система роботи з даною категорією дітей, яка спрямована на:**

- виявлення, обліковування та надання консультаційно-діагностичної допомоги дітям з особливими освітніми потребами;
- організацію методичної роботи з педагогами, які працюють з особливими дітьми;
- організацію просвітницької роботи з батьками дітей з особливими потребами;
- допомогу дітям і батькам у захисті їх прав та інтересів.

Навчальний заклад надає рівні можливості для отримання освітніх послуг здобувачами освіти відповідно до наявних умов.

Корекційно – розвивальні програми для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами використовуються педагогічними працівниками відповідно до нозології та індивідуальних потреб дитини.

Згідно з вимогами ст. 19, 20 Закону України «Про освіту», постанови Кабінету міністрів України від 15.08.2011 № 872 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» зі змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 09.08.2017 № 588, наказів відділу освіти Приморської міської ради від 23.08.2018 № 086 «Про відкриття класу за інклюзивною формою навчання для учня 2 класу КЗ «Преславська БЗОШ І-ІІІ ст.» Приморської міської ради Пенчева Віктора Олександровича» та від 23.08.2018 № 087 «Про відкриття класу за інклюзивною формою навчання для учня 3 класу КЗ «Преславська БЗОШ І-ІІІ ст.» Приморської міської ради Олексієнка Юрія Миколайовича», висновку про комплексну психолого-медико-педагогічну оцінку Олексієнка Юрія Миколайовича від 15.06.2018 № 29, висновку про комплексну психолого-медико-педагогічну оцінку Пенчева Віктора Олександровича від

20.07.2018 № 58 та з метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізацію та інтеграцію в суспільство продовжують працювати створені у 2018/2019 навчальному році інклюзивні 4 та 5 класи 2020/2021 в навчальному році .

Вчителями – предметниками розроблені індивідуалізовані навчальні плани по своїм предметам для кожного учня організацію навчально-виховного процесу в інклюзивних класах відповідно до робочого навчального плану складеного на основі типових навчальних планів, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами (з урахуванням висновку ІРЦ) (додатки 4,5).

Оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими потребами згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів та обсягом матеріалу, визначеним індивідуальною навчальною програмою.

Розділ 6. Використання педагогічних технологій.

Для організації освітнього процесу в гімназії застосовуються:

<i>Педагогічні технології</i>	<i>Методи навчання</i>
Технологія проблемного навчання Ігрові навчальні технології Інформаційно-комунікативні технології Технологія розвивального навчання Технологія особистісно орієнтованого навчання Технологія розвитку критичного мислення Технологія інтерактивного навчання Проектна технологія Технологія змішанного навчання	Прийоми актуалізації суб'єктивного досвіду учнів Методи навчального діалогу Прийоми створення ситуацій колективного та індивідуального вибору Рефлексивні прийоми та методи Методи діагностики та самодіагностики

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основні форми організації освітнього процесу:

Типи уроків	Форми уроків
Формування компетентностей Розвитку компетентностей Перевірки та оцінювання досягнення компетентностей Корекції основних компетентностей Комбінований	Інтегрований урок Проблемний урок Відео-урок Інтерактивний урок (екскурсія, віртуальна подорож, семінар, конференція, форум, брифінг, квест, дискусія тощо)

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації

поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, у якому учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Розділ 7. Показники реалізація освітньої програми.

1. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

2. Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

3. Оцінювання учнів 1-2 класів буде здійснюватися за чотирирівневою системою: «має значні успіхи», «демонструє помітний прогрес», «досягає результату з допомогою вчителя», «потребує значної уваги та допомоги». (Листи МОН України від 18.05.2018 № 2.2-1250, від 21.05.2018 № 2.2-1255 «Формувальне оцінювання учнів»).

4. Оцінювання НДУ 3 класу відбувається вербально за рівнями: високий, достатній, середній, початковий за кожною освітньою галуззю.

5. На рівні школи розроблена система показників (внутрішній моніторинг), що дозволяє судити про те, наскільки ефективно реалізується освітня програма, тобто наскільки реальний «продукт» діяльності школи відповідає ідеальній «моделі» випускника. При цьому об'єктами, механізмами та термінами контролю є :

- **якість проведення навчальних занять** (вивчення системи роботи педагогічних працівників – 1 раз на 5 років, тематичний контроль знань, класно-узагальнюючий контроль – за потребою);
- **моніторинг досягнення учнями результатів навчання** (компетентностей) (вивчення рівня навчальних досягнень з предмета –

1 раз на 5 років, циклу предметів – за потребою, освітньої галузі – 1 раз на 5 років, різні види оцінювання, що відповідають «Загальним критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», які є обов'язковою складовою навчальної програми з предмета - на кожному уроці), *тематичне* – в кінці кожної теми, *семестрове* – в кінці кожного семестру, *річне* – в кінці року;

- проведення контрольних випробувань учнів 2-9 класів двічі на рік з предметів інваріативної складової робочого навчального плану;
- аналіз результатів *державної підсумкової атестації і зовнішнього незалежного оцінювання* ;
- аналіз *результатів участі у предметних олімпіадах, інтелектуальних та творчих конкурсах різного рівня* – протягом навчального року;
- аналіз результатів участі у спортивних змаганнях – протягом навчального року);
- моніторинг *оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти* (соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників – 1 раз на рік);
- *продовження навчання* (аналіз вступу у ВНЗ України та за її межами - 1 раз на рік).
- *кадрове забезпечення освітньої діяльності* (підвищення кваліфікації педагогічних працівників (форма проходження на вибір учителя) – не менше 150 годин протягом 5 років, атестація – 1 раз на 5 років, добровільна сертифікація – 1 раз на 3 роки, участь у різних методичних заходах, конференціях, вебінарах, семінарах, конкурсах, тренінгах, онлайн-курсах)
- *навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності* (наявність документів, визначених нормативно - правовими актами з питань освіти, необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних дисциплін для самостійної роботи та дистанційного навчання – 2 рази на рік);
- *матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності* (відповідність ліцензійним та акредитаційним вимогам: шкільні кабінети, класні кімнати, спортзал, бібліотека, сучасна їдальня, наявність Інтернету – 2 рази на рік).

Розділ 8. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми.

Для виконання освітніх програм школи на 2020/2021 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти - "модель" випускника (додаток 6,7)

Додаток №1
до освітньої програми

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
КЗ «Преславська гімназія імені академіка Миколи Державіна»
для початкової школи (1-3 клас НУШ)

Розподіл годин для початкової школи на 2020/2021 н.р.

1. Мова викладання – українська.
2. Типова освітня програма розроблена під керівництвом Шияна Р.Б. , затверджена наказом МОН України від 21.03.2018 № 268 Додаток 1
3. Типова освітня програма (3-4 клас) розроблена під керівництвом Шияна Р.Б, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1273
- 4.

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі		
	1 клас	2 клас	3 клас
Українська мова	5	5	5
Іноземна мова (англійська)	2	3	3
Математика	3	3	4
Я досліджую світ*	7	8	7
Інформатика	-	-	1
Мистецтво**	2	2	2
Фізична культура ***	3	3	3
Усього	19+3	21+3	21+3
Додаткові індивідуальні заняття	1	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	25	26

* Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в рамках цього інтегрованого предмета: мовно-літературна - 2; математична-1; природнича, технологічна, інформатична,

соціальна і здоров'язбережна громадянська та історична – разом 4 для 1 класу, 5 – для 2 -4 класу

** Інтегрований предмет або окремі предмети «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво»

*** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються

Додаток №2
до освітньої програми

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

КЗ «Преславська гімназія імені академіка Миколи Державіна»

Розподіл годин для початкової школи (4 клас) на 2020/2021 н.р

1. Мова викладання – українська.

2. Таблиця №1 наказу МОН України від 20.04.2018 №407

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		4 кл.
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7
	Англійська мова	2
Математика	Математика	4
Природознавство	Природознавство	2
Суспільствознавство	Я у світі	1
Мистецтво	Музичне мистецтво,	1
	Образотворче мистецтво	1
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Усього		21+3
Варіативна складова		2
1. Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		
1. Предмети за вибором (обов'язкові) спецкурси:		
- екологія рідного краю		0,5
Сумарне навантаження (без урахування годин фізкультури)		21,5
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23
2. Курси за вибором :		

- Права дитини	0,5
3. Факультативи :	
- Основи християнської етики	1
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26

Додаток №3
до освітньої програми

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

КЗ «Преславська гімназія імені академіка Миколи Державіна» Розподіл годин для основної школи на 2020/2021 н.р

1. Мова викладання – українська.

2. Таблиця №12 наказу МОН України від 20.04.2018 №405

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень				
		5 кл.	6 кл.	7 кл.	8 кл.	9 кл.
I	Інваріантна складова					
Мова і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Англійська мова	3	2	2	2	2
	Болгарська мова	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Правознавство					1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1		
	Образотворче мистецтво	1	1	1		
	Мистецтво				1	1
Математика	Математика	4	4			
	Алгебра			2	2	2
	Геометрія			2	2	2
Природознавство	Природознавство	2	-	-		
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Інформатика	1	1	1	2	2
	Трудове навчання	2	2	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3
	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Разом	25,5+3	27,5+3	29+3	29,5+3	31+3
Варіативна складова	2.1. Спецкурси:					
	2.1.1. Екологія рідного краю	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	2.1.2. Етика	1	1			
	2.1.3. Людина і світ професій				1	0,5
	2.1.3. Історія рідного краю (разом з історією України)					
	Сумарне навантаження (без урахування годин	27	29	29,5	31	32

	фізкультури)					
	Гранично допустиме навчальне навантаження на 1 учня	28	31	32	33	33
	2.2.Курс за вибором :					
	2.2.1. Родинні фінанси	1			0,5	
	2.2.2. Прикладні фінанси				0,5	
	2.2. Факультативи:					
	2.2.1. Російська мова		1	1	1	1
	2.2.2. «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція»				1	
	2.2.3. Розв'язуємо прикладні задачі		1			
	2.2.4. За лаштунками шкільної математики			0,5		
	2.2.5. Практикум з правопису української мови			1		
	Всього до фінансування	31	34	35	36	36
	Всього фінансується	31	34	35	36	36

Додаток №4
до освітньої програми

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
КЗ «Преславська гімназія імені академіка Миколи Державіна»
4 клас з інклюзивним навчанням

5. Мова викладання – українська.
6. Таблиця №1 наказу МОН України від 20.04.2018 №407
7. Таблиця №10 наказу МОН України від 25.06.2018 р. №693

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		4 клас (інклюзивне навчання)	
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7	5,5
	Англійська мова	2	1,5
Математика	Математика	4	4
Природознавство	Природознавство	2	2
Суспільствознавство	Я у світі	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво,	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	2
Усього		21+3	20+2
Варіативна складова		2	5
1. Предмети за вибором <i>(обов'язкові)</i> спецкурси:			
- екологія рідного краю		0,5	-
2. Курси за вибором :			
- Права дитини		0,5	-
3. Факультативи :			

- Основи християнської етики	1	-
Корекційно-розвиткові заняття		5
– Корекція розвитку		4
– Розвиток мовлення		1
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26	27

Додаток № 5
до освітньої програми

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
КЗ «Преславська гімназія імені академіка Миколи Державіна»
5 клас з інклюзивним навчанням

1. Мова викладання – українська.
2. Таблиця №12 наказу МОН України від 20.04.2018 №405
3. Таблиця №16 наказу МОН України від 12.06.2018 р. №627

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		5 клас (інклюзивне навчання)	
I	Інваріантна складова		
Мова і літератури	Українська мова	3,5	3
	Українська література	2	2
	Англійська мова	3	2
	Болгарська мова	2	2
	Зарубіжна література	2	1
Суспільствознавство	Історія України	1	1
	Всесвітня історія	-	
	Правознавство		
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
	Мистецтво		
Математика	Математика	4	4
	Алгебра		
	Геометрія		
Природознавство	Природознавство	2	2
	Біологія	-	
	Географія	-	
	Фізика	-	
	Хімія	-	
Технології	Інформатика	1	1
	Трудове навчання	2	3
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3	2
	Основи здоров'я	1	1
	Разом	25,5+3	24+2 (Б)
Варіативна складова			
2.1. Спецкурси:	2.1.1. Екологія рідного краю	0,5	-
	2.1.2. Етика	1	-
Сумарне навантаження (без урахування годин фізкультури)		27	-
Гранично допустиме навчальне навантаження на 1 учня		28	-

2.2. Курс за вибором :	2.2.1. Родинні фінанси		-
Корекційно-розвиткові заняття			
	Розвиток мовлення		1
	Корекція розвитку		4
Всього до фінансування		31	31
Всього фінансується		31	31

Додаток № 6
до освітньої програми

**Перелік навчальних програм
для вивчення предметів інваріантної складової
у 1-9 класах у 2020 /2021 навчальному році**

№ з/п	Навчальна дисциплі-на	Клас	Назва програми	Видавництво	Тип(державна або авторська)	Ким дозволена для використання (ким затверджена)
I ступінь						
1.	Українська мова	1-2	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.03.2018 №268
2.	Математика	1-2	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.03.2018 №268
3.	Я досліджую світ	1-2	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.03.2018 №268
4.	Фізична культура	1-2	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.03.2018 №268
5.	Мистецтво	1-2	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.03.2018 №268
6.	Іноземна мова (англійська)	1-2	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.03.2018 №268
7.	Українська мова	3	Типова освітня програма для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 №1273
8.	Математика	3	Типова освітня програма для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 №1273
9.	Я досліджую світ	3	Типова освітня програма для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 №1273

10	Фізична культура	3	Типова освітня програма для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 №1273
11	Мистецтво	3	Типова освітня програма для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 №1273
12	Іноземна мова (англійська)	3	Типова освітня програма для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 №1273
13	Інформатика	3	Типова освітня програма для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 №1273
14	Українська мова	4	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1–4 клас. М.Вашуленко, К.І. Пономарьова, О.Ю. Прищепа	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 12.09.2011 №1050, зі змінами відповідно до наказу Мін. освіти і науки України від 05.08.2016 №948
15	Літературне читання	4	Літературне читання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1–4 клас. О.Савченко, В.Мартиненко, В. Науменко, Н. Колеснікова	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 12.09.2011 №1050 зі змінами відповідно до наказу МОН України від 05.08.2016 №948
16	Іноземна мова (англійська)	4	Іноземні мови. Англійська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих навчальних закладів. 1–4 клас. В.Редько, О.Коваленко, Г.Г. Крючков	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 12.09.2011 №1050 зі змінами відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 05.08.2016 №948
17	Математика	4	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1–4 клас. О.В. Онопрієнко, С.О. Скворцова, Н.П. Листопад	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 12.09.2011 №1050 зі змінами відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 05.08.2016 №948
18	Природознавство	4	Природознавство. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1–4 клас. Гільберг Т.Г., Сак Т.В., Біда Д.Д.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 12.09.2011 №1050 зі змінами відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 05.08.2016 №948
19	Я у світі	4	Я у світі.	Сайт МОН	Державна	Наказ Міністерства

			Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 3– 4 клас. Бібік Н.М., Арцишевський Р.А. Пушкарьова Т.Е., Майорський В.В.	України http://www.mon.gov.ua		освіти і науки, молоді та спорту України від 12.09.2011 №1050 зі змінами відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 05.08.2016 №948
20	Музичне мистецтво	4	Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1– 4 клас. Хлебнікова Л.О., Дорогань Л.О., Івахно І.М	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 12.09.2011 №1050 зі змінами відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 05.08.2016 №948
21	Образотворче мистецтво	4	Образотворче мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1– 4 клас. Шмагало Р.Т.Марчук Ж.С., Вачкова І.Б.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 12.09.2011 №1050 зі змінами відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 05.08.2016 №948
22	Трудове навчання	4	Трудове навчання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1– 4 клас. Сидоренко В.К., Мельник О.В, Морін О.Л.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 12.09.2011 №1050 зі змінами відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 05.08.2016 №948
23	Інформатика	4	Інформатика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1– 4 клас. Н. Морзе, Г. Ломаковська, Г. Проценко, Й. Ривкінд	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 12.09.2011 №1050 зі змінами відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 05.08.2016 №948
24	Фізична культура	4	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1– 4 клас. Круцевич Т.Ю. Єрмолова В.М., Іванова Л.І.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 12.09.2011 №1050 зі змінами відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 05.08.2016 №948
25	Основи здоров'я	4	Основи здоров'я. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1– 4 клас. Бойченко Т.Є., Воронцова Т.В., Гнатюк О.В.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 12.09.2011 №1050 зі змінами відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 05.08.2016 №948
II ступінь						
1	Українська	5-9	Українська мова.	Сайт МОН	Державна	Наказ Міністерства

	мова		Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. 5-9 класи. Г.Шелехова,М.Пентилюк.	України http://www.mon.gov.ua		освіти і науки України від 07.06.2017 №804
2	Українська література	5-9	Українська література. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів.Мовчан Р.В., Таранік-Ткачук К.В., Молочко С.Р.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
3	Зарубіжна література	5-9	Зарубіжна література. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи. Ніколенко О.М., Таранік-Ткачук К.В., Юлдашева Л.П	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
4	Іноземна мова (англійська)	5-9	Іноземна мова. Англійська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи. Карпюк О.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
5	Болгарська мова	5-9	Навчальна програма для ЗНЗ з навчанням українською мовою «Болгарська мова. 5-9 класи» (укладачі: Бузіян Н.С., Кара Н.В., Пеева В.Д.) .)	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
6	Історія України (Вступ до історії)	5	Історія України (Вступ до історії). Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5 клас. Пометун О.І., Атамась О.В., Власов В.С.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02.2019 №236
7	Всесвітня історія. Історія України (інтегрований курс)	6	Всесвітня історія.Історія України. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6 клас. Пометун О.І., Атамась О.В., Власов В.С.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02.2019 №236
8	Історія України	7-9	Історія України. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 7-9 клас. Пометун О.І., Атамась О.В., Власов В.С.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
9	Всесвітня історія	7-9	Всесвітня історія. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 7-9 клас. Пометун О.І., Атамась О.В., Власов В.С.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
10	Основи правознав-	9	Основи правознавства. Програма для загально-	Сайт МОН України	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки

	ства		освітніх навчальних закладів. 9 клас. Т.О.Ремех, Р. Євтушенко, В. Сутковий	http://www.mon.gov.ua		України від 14.07.2016 №826
11	Математика	5-6	Математика. Програма для загально-освітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Бурда М. І., Мальований Ю	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
12	Алгебра	7-9	Математика. Алгебра. Програма для загально-освітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Бурда М. І., Мальований Ю	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
13	Геометрія	7-9	Математика. Геометрія. Програма для загально-освітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Бурда М.І., Мальований Ю.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
14	Інформатика	5-9	Інформатика. Програма для загально-освітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Завадський І.О., Пасічник	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
15	Природознавство	5	Природознавство. Програма для загально-освітніх навчальних закладів. 5 клас. Гільберг Т.Г., Крячко І.П., Дементієвська Н.П.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
16	Географія	6-9	Географія. Програма для загально-освітніх навчальних закладів. 6-9 класи. Олійник Я.Б., Гладковський Р.В., Вігенко І.М.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
17	Фізика	7-9	Фізика. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 7 – 9 класи. Ляшенко О.І., Бар'яхтар В.Г., Гудзь В.В.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
18	Хімія	7-9	Хімія. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів: Хімія. 7-9 класи. Величко Л.П., Дубовик О.А.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
19	Біологія	6-9	Біологія. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6-9 класи. Костіков І.Ю., Курсон В.В Малікова С.О.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
20	Трудове навчання	5-9	Навчальна програма з трудового навчання для	Сайт МОН України	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки

			загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Сидоренко В.К., Боринець Н.І., Терещук А.І.	http://www.mon.gov.ua		України від 07.06.2017 №804
21	Фізична культура	5-9	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Круцевич Т. Ю., Галенко Л.А., Тимчик М.В.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
22	Основи здоров'я	5-9	Основи здоров'я. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Бойченко Т.Є., Воронцова Т.В., Шиян О.І.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
23	Музичне мистецтво	5-7	Мистецтво. Музичне мистецтво. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-7 класи. Масол Л., Коваленко О., Гайдамака О.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
24	Образотворче мистецтво	5-7	Мистецтво. Образотворче мистецтво. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-7 класи. Масол Л., Коваленко О., Гайдамака О.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
25	Мистецтво	8-9	Інтегрований курс «Мистецтво» Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 8-9 класи. Масол Л., Коваленко О., Гайдамака О.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804

Додаток № 7
до освітньої програми

**Перелік навчальних програм
для вивчення предметів варіантної складової
у 1-9 класах у 2020 /2021 навчальному році**

№ з/п	Факультативи, спецкурси, курси за вибором	Клас	Назва програми	Видавництво	Тип (державна або авторська)	Ким дозволена для використання (ким затверджена)
I ступінь						
1.	Основи християнської етики	3-4	Основи християнської етики. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (автор. колектив під кер. Жуковського В.М.)	Національний університет «Острозька академія» 2010	Державна	Лист МОН від 13.07.2010 № 1/11-6347
2.	Російська мова	5-9	Русский язык, 5-9 классы, Программы для общеобразовательных учебных заведений с украинским языком обучения факультативный курс.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Лист Міністерства освіти і науки України від 15.07.2013 № 1/11-11508
3	Екологія рідного краю	4-9	Програма регіонального курсу за вибором «Екологія рідного краю» для 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.	Запоріжжя, 2010.	Державна, регіональна	Протокол №7 засідання комісії з біології та екології ІТЗО МОН України від 26.10.2010
4	Етика	5-6	Етика 5-6 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Лист МОН від 23.12.2004 № 1/11-Г-6611
5	Людина і світ професій	9	Людина і світ професій: Програма для 8 – 9 класів ЗНЗ	К.: Мегапринт, 2008	Державна	Лист МОН №1/11 - 6441 від 16. 08. 2007
6	Фінансова грамотність. Родинні фінанси	5	Курс за вибором «Родинні фінанси»	К, 2015	Державна	Лист ІТЗО (МОН)29.05.2015 № 14.1/12-Г-328
7	Фінансова грамотність. Прикладні фінанси	8	Курс за вибором «Прикладні фінанси»	К, 2015	Державна	Лист ІТЗО (МОН)18.06.2015 ¹ 14.1/12 Г-485
8	«Права дитини»	4	Пр-ми курсу «Права дитини», 1-4кл., (Науменко В.О., Захарійчук М.Д.)	Мандрівець 2009	Державна	Лист МОН України №1/11-4423 від 18.08.2004
9	«Цікава математика»	6	Збірник програм з математики для профільні і до профільної підготовки профільного навчання . Ч.І. Факультативи та курси за вибором(Упорядник : Н.С.	Ранок 2011	Державна	Наказ МОН від 28.10№1021

			Прокопенко, О.П. Вашуленко., О.В.Єрґіна)			
10	Практикум з правопису української мови	7	Програми курсів за вибором з української мови за редакцією К.В. Тараннін. М.К Ткачук	К., Грамота 2011	Державна	Рекомендовано листом МОН України від 29.0562010р. №1.4/ 18-Г-361
11	«Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція»	8	Навчальна програма факультативного курсу «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція»	Київ, 2017	Державна	Схвалено МОН пр.№6 від 29.05.2017р.
12	За лаштунками шкільної математики	7	Збірник програм з математика для профільні і до профільної підготовки профільного навчання . Ч.І. Факультативи та курси за вибором(Упорядник : Н.С. Прокопенко, О.П. Вашуленко., О.В.Єрґіна)	Ранок 2011	Державна	Наказ МОН від 28.10№1021

В освітній програмі КЗ «Преславська гімназія імені академіка
Миколи Державіна»
Приморської міської ради
Приморського району Запорізької області
на 2020/20201 навчальний рік

пронумеровано, прошнуровано
_____ (_____) сторінок
Директор _____ Т.І Саввова